

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ
„ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПСКА УНИЈА” (СКРИПТА)
ОД ДОЦ. Д-Р АНА НИКОДИНОВСКА-КРСТЕВСКА,
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр.1102-127/10 од 182. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правен факултет, одржана на 17.9.2019 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Јован Ананиев, редовен професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- д-р Дејан Маролов, вонреден професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „ИНСТИТУЦИИ НА ЕВРОПСКА УНИЈА“ (скрипта) од доцент д-р Ана Никодиновска-Крстевска, наменет за студентите на прв циклус студии на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правен факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало – скрипта под наслов „Институции на Европска Унија“ од доцент д-р Ана Никодиновска-Крстевска ќе се користи како учебно помагало по предметот Институции на Европска Унија, предвиден во III семестар како избран предмет на прв циклус на студиската програма Правни студии при Правниот факултет во Штип, како и на дисперзираната насока во Струмица и на Медиумски студии и односи со јавноста во Штип, со неделен фонд на часови 2+1+1, со 4 ЕКТС. Исто така ќе се користи како учебно помагало по предметот Европски институции, предвиден во VIII семестар како задолжителен предмет од првиот циклус на студиската програма Применета политика и дипломатија во Штип – модул Европско право и меѓународни односи, како и на студиската програма Новинарство и односи со јавноста во Штип и на дисперзиите во Скопје, со неделен фонд на часови 2+2+1, со 6 ЕКТС. Учебното помагало е во согласност со Наставната програма на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Ракописот содржи вкупно 64 страници компјутерски отчуван текст во А4 формат. Учебното помагало претставува систематизирана и конзистентна целина, која се состои од: предговор, содржина, скратеници, вовед, прва глава, втора глава, трета глава, четврта глава, петта глава, шеста глава, седма глава, осма глава, заклучок, библиографија.

По обем и содржина ракописот го задоволува бројот на часови предвидени за соодветниот предмет, како и соодветствува на критериумите утврдени во Правилникот за единствените основи за издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Учебното помагало претставува оригинален научен текст, кој според обемот и содржината предвидени за предметот Институции на Европска Унија, досега не е објавуван на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. Учебното помагало е структурирано на начин што во посебни глави се опишуваат главните институции на Европската Унија и, главно, секоја од нив е систематски подредена во две потточки кои се однесуваат на 1. Организација и начин на работа и 2. Функции и надлежност на соодветните институции. Ова е направено со цел да се добие попрегледна, структурирана и лесно споредлива содржина на разните институции на Европската Унија.

Врз основа на тоа, во воведниот дел се дадени општи напомени за предметот на ова учебно помагало. Појдовната премиса се однесува на почетоците и создавањето на Европската Унија, кое започнува по Втората светска војна со воспоставувањето на првата Европска заедница за јаглен и челик во 1952 г., која заедно со Римските договори од 1957 г.

за Европска економска заедница и за Заедница од областа на атомската енергија, всушност, се поставуваат базите на современата Европска Унија. Во ова поглавје е претставен историјатот на европската интеграција и позначајните акти на нејзиното конституирање, како и се посочуваат карактеристиките што ја прават да биде уникатен *sui generis* субјект во меѓународните односи и заедница.

Тргувајќи од тоа, во првата глава се разработува Европскиот парламент, како една од основните институции на ЕУ кои се дел од законодавниот процес на носење на легислативни акти во Унијата. Европскиот парламент како единствена институција која е директно избрана од европските граѓани се опишува низ призмата на неговиот начин на избор, претставување и делување на европските парламентарци, неговиот број, функции и надлежности, начин на донесување на одлуки и неговиот однос со другите институции.

Во втората глава се опишува Европски совет како највисокото тело на политичко одлучување во рамките на Европската Унија. Конкретно, се наведува праксата на неговото настанување и неговото институционализирање преку договорите, неговите функции во однос на определување на стратешките интереси на Унијата и начиниот на донесување на одлуки. Освен тоа, внимание се посветува и на фигурата на претседател на Европска Унија и неговите надлежностите на претставник на Унијата од областа на заедничката надворешна и безбедносна политика на ЕУ.

Во третата глава е претставен Советот на Европската Унија како тело со типичен меѓувладин карактер во кое директно учествуваат земјите членки и кое е дел од законодавниот процес на донесување на акти во Европската Унија (заедно со Европскиот парламент). Во поглавјето подетално се опишува структурата на Советот (КОРЕПЕР I и КОРЕПЕР II), неговите различни формации во кои се состанува Советот, неговите надлежности, како и начинот на донесување на одлуки.

Во четвртата глава се разработува Европската комисија како едно од основните супранационални тела на Унијата, којашто го претставува општиот и заеднички интерес на Европската Унија и е независна во однос на земјите членки или која било друга институција. Во оваа глава се посветува внимание на изборот, составот и структурата на Комисијата, нејзините надлежности на законодавен иницијатор, на заштитник на договорите и на застапник на Унијата во надворешните односи.

Петтата глава е посветена на високиот претставник за Заедничка надворешна и безбедносна политика (ЗНБП), како тело со „двојна капа“ бидејќи освен тоа што има постојана позиција на претседател на Советот за надворешни работи, исто така ја покрива функцијата на еден од замениците претседатели на Европската комисија. Тука се опишани неговите функции и надлежности во двете институционални фигури и се посветува внимание на Европската служба за надворешни работи, чиј раководител е токму високиот претставник за ЗНБП.

Во шестата глава се опишува Европскиот суд на правдата, кој врз основа на чл. 13 од Договорот за Европската Унија (ДЕУ) се квалификува како институција на Унијата, надлежен да обезбеди почитување на европското право преку негово толкување и преку примена на договорите. Во оваа глава се опишуваат различните структури и состави на Европскиот суд на правдата, неговите надлежности и постапките пред Судот.

Во седмата глава накратко се опишани европската централна банка и Ревизорскиот суд, како дел од основните институции на Европската Унија. Но, исто така е опишана и Европската инвестициска банка. Наведени се составот, надлежностите и функциите на Европската централна банка, како тело коешто има ексклузивна надлежност да ја дефинира и спроведува монетарната политика на Унијата и, се разбира, опишани се надлежностите и функциите на Ревизорскиот суд којшто има надлежност да обезбеди финансиска контрола врз поединечните институции на Унијата.

Осмата глава е посветена на советодавните тела на Европската Унија и тоа Комитетот на регионите и Економско-социјален комитет. Во ова поглавје се опишани структурата, составот и организацијата на овие тела, нивните надлежности и советодавни функции.

ЗАКЛУЧОК

Учебното помагало со наслов „Институции на Европска Унија“ (скрипта) претставува системско дело од областа на европските интеграции и правото на Европска Унија, што целосно одговара на потребите на студентите на прв циклус студии. Според содржината, обемот и структурата, авторката успеала да направи оригинално учебно помагало коешто ќе им придонесе на студентите да ја совладаат материјата на разбирлив и на лесен начин по предметот Институции на Европска Унија. Врз основа на наведеното, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип да го прифати позитивно рецензираниот извештај за ова учебно помагало со наслов „Институции на Европска Унија“ од доцент д-р Ана Никодиновска-Крстевска и да го одобри ракописот за објавување.

Рецензенти

Д-р Јован Ананиев, редовен професор, с.р.

Д-р Дејан Маролов, вонреден професор, с.р.